

Quan érem morts

RE+RUM

FRANCESC MIRALLES

labutxaca

Francesc Miralles

Retrum

Quan érem morts

Estrella Polar
Barcelona

© Francesc Miralles Contijoch, 2010

www.francescmiralles.com

La primera edició catalana d'aquesta obra va ser publicada
a Estrella Polar l'any 2010

Primera edició en aquest segell: maig del 2011

Segona edició: maig del 2014

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.,
labutxaca

Fotocomposició: Víctor Igual, s.l.,

Impressió: Bookprint

DIPÒSIT LEGAL: B-9.043-2011

ISBN: 978-84-9930-315-4

Tots els drets reservats.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de
l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació
pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa
a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro
(Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra
(www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

UN GUANT A LA NEU

EL PRIMER COP que vaig sentir aquella veu va ser un capvespre d'hivern. Havia pujat el pendent del cementiri del poble, que era cobert per una fina capa de neu. Faltaven pocs dies perquè acabessin les vacances de Nadal i em sentia ja força fastiguejat de les reunions amb la família. Pel camí, no vaig trobar ni una ànima, només les petjades de les aus, que grallaven cap al cel crepuscular.

Sabia que el cementiri era tancat a aquella hora, però m'agradava la vista privilegiada sobre el Mediterrani. Teià és un poble dreçat en una muntanya davant del mar. Amb tot, com que està lleugerament enfonsat, el «gran blau» no es veu si no t'enfiles a un promontori, com ara el del cementiri.

Recolzat en una de les tàpies, vaig entretenir-me seguint amb la mirada un vaixell quan, de sobte, el cor se'm va disparar en sentir aquell cant. Era una veu extremament fina, com de vidre. I venia de l'altra banda dels murs.

Encara sorprès, vaig agusar l'oïda per escoltar aquella melodia fúnebre. En efecte, una veu de nena sorgia del cementiri tancat. Un calfred em va travessar la columna vertebral mentre tractava de desxifrar el cant:

Sun was hiding into the clouds
Black birds flew over the graveyard

I was feeling half dead inside
Without knowing you were half alive.¹

—Però, qui dimoni...? —vaig preguntar-me en veu alta per foragitar la por.

En aquell instant, la cançó lúgubre es va interrompre, com si l'ésser que l'havia modulat hagués detectat la meva presència. Encuriósit, vaig córrer cap a la tanca closa, però des d'allà no es podia veure el lloc d'on havia sorgit la veu.

—Que hi ha algú? —vaig cridar davant de la possibilitat que una nena s'hagués quedat tancada al cementiri.

Silenci.

La remor del vent va ser l'única resposta, mentre la nit començava a caure com un teló pesant.

Entre perplex i fascinat, vaig decidir tornar a casa.

Vaig baixar el pendent amb calma, mirant de no relliscar amb la neu gelada. Aquell càntic espectral m'hauria semblat una allucinació transitòria, si no hagués ressorgit quan em trobava a uns trenta metres del cementiri.

Potser perquè el vent que baixava pel vessant facilitava la propagació del so, la veueta es va deixar sentir nítidament. Ara cantava notes baixes i aspres, com si adoptés el to d'un home.

Why are you alone in here,
so far and near?²

Vaig córrer pendent avall, amb risc de relliscar i caure pel barranc, i no vaig aturar-me fins que vaig arribar a les primeres cases del poble.

† † † †

1. El sol s'amagava entre els núvols, / negres aus volaven pel fossar. / Em sentia morta per dins, / sense saber que tu eres mig viu.

2. Què fas aquí tot sol / tan lluny i tan a prop?

Després d'una nit d'insomni —no podia treure'm del cap aquell cant—, al matí vaig tornar al cementiri.

Vaig arribar-hi minuts abans que el funcionari obrís la porta, que vaig creuar amb pas decidit per dirigir-me a la zona del cementiri d'on havia sortit la veu.

Les tombes i les làpides reverberaven amb la neu i el gebre, que tornaven els raigs de sol amb una resplendor fantasmal. I jo era l'únic visitant del cementiri a aquella hora.

Vaig aturar-me prop del mur des d'on havia sentit el cant. No hi havia petjades de cap mena als camins entre les tombes, però podia ser que les hagués cobert una suau nevada nocturna. Quan ja era a punt de sortir del petit cementiri, una cosa fosca sobre una llosa em va cridar l'atenció.

Intrigat, vaig inclinar-me sobre el que va resultar ser un guant negre de licra, com el de la pel·lícula *Gilda*. Vaig desenganxar-lo del seu llit de neu. Desprenia un perfum suau i especiat, la qual cosa significava que no feia gaire temps que era allà. A tot estirar una nit...

Mentre enrotllava el fi guant per guardar-me'l a la butxaca, vaig entendre que pertanyia a qui havia cantat la melodia fúnebre.

Vaig recordar aquella veu extremament fina, com d'infant d'un cor. Potser una dona amb veu de soprano havia cantat des del cementiri tancat. Però això encara era més estrany, ja que jo havia estat el primer a entrar al fossar i no hi havia trobat ningú. Només el guant damunt la neu i un misteri que no aconseguia desxifrar.

Van haver de passar mesos perquè, un cop fosa la neu, emergís una resposta encara més inquietant que el mateix enigma.

PRIMERA PART

PAL·LIDESA

EL DIUMENGE NEGRE

Només hem de plorar la mort de les persones
felices, és a dir, la de molt poques.

GUSTAVE FLAUBERT

TEIÀ TÉ SIS MIL ÀNIMES i forma part de l'anomenat «triangle d'or» del Maresme. Juntament amb Alella i el Masnou, es va convertir en un dels pobles més pròspers del país quan molts nous rics de Barcelona van establir-hi la residència.

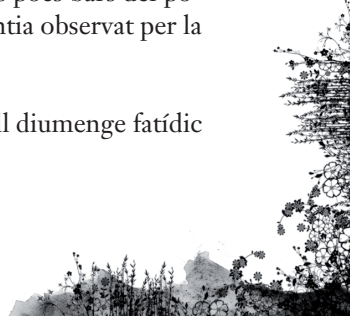
Els meus pares van ser d'aquests colonitzadors sense pedigree que van canviar el seu piset per una casa de dues plantes amb un jardí menut. El somni americà s'havia acomplert. Fins que una catàstrofe va esmicolar-lo.

Tot i trobar-se a vint quilòmetres de la gran urbs, el poble conservava un aire profundament remot. Potser perquè està enfilat a la muntanya —la carretera expira aquí dalt—, els aborígens parlaven del mar com d'un món llunyà.

M'agradava aquella sensació, si bé abans de la catàstrofe no pensava així. Havia arribat a Teià als catorze anys amb fums de senyoret de gran ciutat. M'escandalitzava que no hi hagués cap cine on es poguessin veure les novetats de la cartellera, o que tan sols hi hagués una botiga de queviures per comprar aliments i begudes. Pel que fa als pocs bars del poble, els evitava com la pesta perquè em sentia observat per la parròquia local.

Ras i curt: estava mort de fàstic.

Llavors va succeir l'impensable. Aquell diumenge fatídic

els meus pares havien baixat a la platja mentre el Julià —el meu germà bessó— i jo esgotàvem una estona més de son. Érem a l'estiu.

Vam esmorzar plegats gairebé a la una.

Sense ser idèntics, la semblança entre nosaltres era evident, tot i que els nostres caràcters no podien ser més oposats. Mentre que jo tenia fama de cínic i d'individualista, el Julià s'assemblava a una germaneta de la caritat. Es passava el dia ajudant a tothom. Era l'únic amic dels pesats a qui tothom defuig.

Quan li criticava aquesta actitud —em molestava que s'aprofitessin del meu germà—, responia que aquella era la missió més alta que pot haver-hi a la vida: donar sentit a la vida dels altres.

Si no hagués existit aquell diumenge negre, suposo que hauria acabat a l'Índia o en un país semblant com a missioner. Allà on fos, hauria aconseguit coses importants per als altres. Havia nascut per a això.

Quan penso com va succeir tot, m'adono que no hi ha ordre ni justícia a l'univers. Perquè era jo qui havia d'haver mort quan el camió va investir-nos.

I el pitjor de tot és que la idea estrambòtica va ser meva: —Et ve de gust anar a fer un tomb amb la moto?

El Julià va mirar-me interrogatiu, tot i que sabia perfectament de què li parlava: la Sanglas 400 que el nostre pare acabava de comprar. Una moto fabricada el 1975 i restaurada com una peça de museu. La joia de la corona.

—Saps molt bé que el pare s'enfadarà molt si veu que l'hem tocada —va dir el Julià—. A més, ens parerà la poli si veuen dos xavals de catorze anys amb una 400.

—Ningú ens veurà. Només farem un tomb pels afores del poble. Jo ja ho he fet: aquesta màquina és senzilla com un encenedor.

Això va convèncer el Julià, que va acceptar el pla sempre que només fossin un parell de carreres.

Un cop al garatge, vam posar-nos els cascs sense imaginar que allò era l'antesala de la tragèdia. La idea que poguéssim conduir la moto devia ser inconcebible per al meu pare, perquè les claus estaven posades al contacte.

Mentre la porta s'enlairava suaument, vaig fer rugir el motor de la vella Sanglas, que va sortir a la carretera com una bèstia que busca venjança.

Cent metres més endavant ens esperava la mort, tot i que només va segar la vida d'un de nosaltres. Malauradament.

No vaig veure l'estop que obligava a frenar davant la sortida de camions. No era habitual l'activitat en aquella nau industrial, així que vaig mantenir la velocitat a vuitanta quilòmetres per hora. Em sentia l'amo del món.

I llavors va arribar la fi.

Un segon abans, la carretera era buida i lliure. Fins que va semblar que un mur de ferro sortia del no-res. En els instants previs a la topada, amb prou feines vaig veure alguna cosa. Recordo només una ombra vermella: el color del camió.

Vaig obrir els ulls a l'asfalt mentre dos infermers em pujaven a una llitera. Estava atordit, però podia moure les cames i els braços. Quan van acomodar-me a l'ambulància, vaig preguntar:

—Com està el Julià?

Ningú va respondre.